

Список використаних джерел

1. Кравчук В.І. Машина для обробітку ґрунту та сівби / За ред. Кравчука В.І., Мельника Ю.Ф. Дослідницьке : УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого. 2009. 288 с.
2. Сисолін П.В., Сало В.М. Сільськогосподарські машини: Теоретичні основи, конструкція, проектування. Книга 1. Машина для рільництва. За ред. М.І. Черновола. Київ : Урожай, 2001. 382 с.
3. Халанський В.М., Горбачов В.М. Сільськогосподарські машини. Москва : Колос, 2003. 623 с.

Горчанок Анна

к. с.-г. н., доцент кафедри

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

м.Дніпро, Україна

Кузьменко Оксана

к. с.-г. н., доцент кафедри

Білоцерківський національний аграрний університет

м.Біла Церква, Україна

ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ НА ВІДГОДІВЛІ ЗА ЗГОДОВУВАННЯ ОРГАНІЧНО-МІНЕРАЛЬНОГО ЗМІШОНОЛІГАНДНОГО КОМПЛЕКСУ КУПРУМУ

Особливу увагу у теперішній час приділяється проблемі збільшення виробництва конкурентоспроможної м'ясної продукції з покращенням якісних показників. Сучасні породи і кроси тварин потребують збільшеного вмісту макро- і мікроелементів у комбікормах у зв'язку із значним підвищеним темпом росту та продуктивності. Вважається, що протеїн, енергія, мінеральні речовини повинні засвоюватися у більш доступній формі [2].

Значення мінеральних речовин для нормальної життєдіяльності організму дуже важко переоцінити. Проте неорганічні солі перехідних металів (Цинку, Купруму, Заліза, Мангану) за рахунок низької засвоюваності проходять транзитом і в комплексі з супутніми солями важких металів забруднюють навколишнє середовище [3, 5].

Таким чином, традиційні підходи до мінерального живлення сільськогосподарських тварин потребують істотного перегляду. Аналіз публікацій впевнено свідчить про переваги використання в кормовиробництві мікроелементів з органічних сполук. Це пов'язано передусім з більш високою біодоступністю, що дозволяє значно понизити їх введення в кормосуміші [3, 6].

Значне зниження рівня мікроелементів в органічній формі в комбікормах істотно зменшує доступ важких металів і сприяє поліпшенню якості продукції тваринництва. Купрум – важлива складова частина металопротеїнів, що регулюють окислювально-відновні процеси клітинного дихання, фотосинтезу, засвоєння молекулярного азоту. У складі гормонів Купрум впливає на ріст і розвиток, відтворення, обмін речовин в цілому процеси гемоглобуліноутворення, сприяє перетворенню ретикулоцитів на зрілі еритроцити. Купрум потрібний для утворення пігменту меланіну, впливає на розвиток кісток, збільшує вміст вітамінів В₁₂ і С у печінці [1, 4].

Тому, метою досліджень було вивчити ефективність застосування органічного мінерального змішанолігандного комплексу Купруму на показники продуктивності молодняка свиней на відгодівлі.

Науково-господарський дослід з вивчення ефективності використання органічно-мінеральної змішанолігандної сполуки Си в раціонах помісного молодняка свиней (великої білої х ландрас х дюрок) на їх м'ясну продуктивність і якісні показники м'яса проводили у товаристві з обмеженою відповідальністю «Агрофірма ім. Горького» Дніпропетровської області.

Для постановки досліду за принципом пар-аналогів були сформовані 3 групи молодняка свиней по 10 голів у кожній віком 60 діб. Тварини 1-ї контрольної групи отримували загальногосподарський раціон, в якому містився Купрум у сульфатній формі. Поросята 2-ї дослідної групи отримували у складі загальногосподарського раціону сульфат Купруму, який лише на 50 % заміняли на змішанолігандний комплекс, а тваринам 3-ї дослідної групи сульфат Си повністю заміняли органічно-мінеральною змішанолігандною сполукою цього металу. Тривалість досліду – 150 діб. Тварини усіх піддослідних груп містилися в одному приміщенні і обслуговувалися одним оператором. Утримання свиней було групове, безвигульне. Усі піддослідні тварини були клінічно здоровими. Параметри мікроклімату в корпусі підтримувалися притоко-витяжною вентиляцією і відповідали нормам. Годували тварин 2 рази за добу, а напування здійснювалося за допомогою автоматичних напувалок. Раціони для молодняка свиней коригувалися залежно від віку, живої маси і інтенсивності росту і були розраховані на отримання середньодобових приростів у межах 650–700 г. Комбікорми були повнораціонними.

Встановлено, вплив органічно-мінерального змішанолігандного комплексу на динаміку живої маси свиней. Проведені дослідження з використання у раціонах годівлі молодняка свиней органічно-мінерального змішанолігандного Си показали, що позитивно вплинув на живу масу свиней на відгодівлі. Упродовж усього періоду відгодівлі тварини дослідчених груп перевершували за масою однолітків з контрольної групи. До кінця досліду різниця за живою масою тварин 2-ї і 3-ї дослідних груп у порівнянні з контрольною склала 3,9 і 4,5 кг, або 3,14 % (P<0,05) і 3,63 % (P<0,01). Абсолютний приріст живої маси в цілому за період досліду у молодняка свиней перевищував контроль і склав у 2-й дослідній групі 109,2, у 3-й дослідній – 109,9 кг, що на 3,6 % (P<0,01) і 4,2 %

($P < 0,001$) вище за контроль. В період вирощування найвищий абсолютний приріст живої маси був зафіксований у свиней дослідних груп у період з 151 до 180 діб, який склав у 2-й дослідній групі – 24,1 кг, у 3-й дослідній – 24,2 проти 22,6 кг в контролі. Проте слід зазначити, що вже в період з 91–120 діб відгодівлі спостерігалася достовірне збільшення абсолютного приросту живої маси молодняка свиней дослідних груп.

Це свідчить про високу біодоступність органічно-мінерального змішанолігандного Купруму, який активізував обмінні процеси в організмі свиней. І, як наслідок, тварини дослідних груп перевершували аналогів з контрольної групи за середньодобовим приростом живої маси.

За період досліду середньодобовий приріст свиней 2-ї дослідної групи перевищував контроль на 18,7 г (2,63 %); $P < 0,05$, 3-ї на –23,4 г (3,29 %); $P < 0,01$. Більш висока інтенсивність приросту живої маси у тварин дослідних груп відносно контролю спостерігалася упродовж усього періоду відгодівлі.

Тварини дослідних груп за показниками відносного приросту перевершували аналогів з контролю упродовж усього періоду вирощування. Коефіцієнти росту у свиней дослідних груп також були більш високими і склали в 2-ї дослідній групі – 6,78, в 3-й дослідній – 6,85, в контролі – 6,61.

Використання в раціонах годівлі свиней при заміні сульфатної сполуки Купруму на органічно-мінеральний змішанолігандний Купрум справило позитивний вплив на інтенсивність росту тварин дослідних 2-ї і 3-ї груп.

Найбільш важливими показниками м'ясної продуктивності є забійна маса і маса туші. Результати контрольного забою показали позитивний вплив органічно-мінерального змішанолігандного Купруму на ріст, розвиток і м'ясну продуктивність свиней. Предзабійна маса свиней дослідних груп перевищувала контроль на – 4,3 кг (3,55 %), $P < 0,05$ і 4,7 кг (3,88 %), $P < 0,01$; маса парної туші – на 4,72 кг (6,32 %), $P < 0,01$ і 5,04 кг (6,74 %), $P < 0,001$; забійний вихід на – 1,42 % ($P < 0,05$) і 1,58 % ($P < 0,05$), а вихід туш – на 1,65 і 1,7.

Найважливішим методом оцінки, що дає якнайповнішу характеристику якості м'яса, настанню його фізіологічної зрілості, енергетичної і біологічної цінності, є аналіз його хімічного складу.

Результатами хімічного аналізу середніх проб м'язів туш встановлено, що в м'ясі свиней 2-ї і 3-ї дослідних груп у порівнянні з контролем сухої речовини містилося більше на 0,52 ($P < 0,05$) і 0,54 ($P < 0,05$), білка – на 0,46 ($P < 0,05$) і 0,48 ($P < 0,05$). За вмістом жиру в середніх пробах м'яса тварин порівняно з тваринами контролю істотних відмінностей не виявлено.

Таким чином, за показниками хімічного складу середньої проби м'яса туш найдовшого м'яза спини свиней дослідних груп, що отримували у складі раціону комплекс органічно-мінерального змішанолігандного Купруму, вірогідно відрізнялися від тварин контрольної групи.

Список використаних джерел

1. Бомко В. С., Сметаніна О.В., Кузьменко О.А. Вплив преміксів на основі металохелатів на перетравність поживних речовин високопродуктивних корів. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького*. Львів, 2015. Т. 17. № 1 (61). Ч. 3. С. 17–22.
2. Хавтуріна Г.В., Бомко В.С. Ефективність згодовування змішанолігандних комплексів Мангану, Купруму і Цинку голштинським коровам. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: зб. наук. праць Білоцерківського НАУ*. 2015. Випуск 1 (116). С. 199–203.
3. Горчанок А.В., Кузьменко О.А. Біологічна доступність мікроелементів з різних сполук в організмі корів та їх вплив на перетравність. *Аграрна наука та освіта в умовах Євроінтеграції : збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. Ч.1.* (20-22 березня 2018 р., м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2018. С. 211–213.
4. Сметаніна О.В., Бомко В.С., Кузьменко О.А. Вплив різних рівнів і джерел кобальту на рубцевий метаболізм у високопродуктивних корів. *Зб. наук. праць Білоцерківського НАУ*. Біла Церква, 2015. Вип. 1 (116). [„Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»]. С. 190–194.
5. Dyachenko L.S., Syvuc T.L., Tytariova O.M. et al. Natural detoxicants in pig rations and their impact on productivity and quality of slaughter products. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2017. 7 (2). С. 239–246, doi: 10.15421/2017_42.
6. Smetanina O.V., Ibatulin I.I., Bomko V.S. et al. Influence of mixed ligand complex of cobalt on its metabolism in the organism of highly productive cows. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2017. 7 (4). С. 559–563, doi: 10.15421/2017_160.

